

Brussel, 10 oktober 2024
(OR. en)

14182/24

ENFOPOL 393
ENFOCUSTOM 117
ENV 977
CRIMORG 125
COPEN 441
JAI 1461

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
d.d.:	10 oktober 2024
aan:	de delegaties

nr. vorig doc.:	13761/1/24 REV 1
-----------------	------------------

Betreft:	Conclusies van de Raad over de bestrijding van grensoverschrijdende milieucriminaliteit
	– Conclusies van de Raad (10 oktober 2024)

De delegaties vinden in de bijlage de conclusies van de Raad over de bestrijding van grensoverschrijdende milieucriminaliteit, die de Raad (Justitie en Binnenlandse Zaken) op 10 oktober 2024 tijdens zijn 4049e zitting heeft goedgekeurd.

**Conclusies van de Raad
over de bestrijding van grensoverschrijdende milieucriminaliteit**

Algemene overwegingen

1. Milieudelicten blijven een van de meest winstgevende onwettige activiteiten en vormen een grote bedreiging voor de veiligheid van de burgers en toekomstige generaties van Europa en de wereld. Het milieu wordt erdoor namelijk aanzienlijk beschadigd en opzettelijk vernietigd met het oog op illegaal financieel gewin. Het is van essentieel belang milieucriminaliteit te bestrijden om de veiligheid van de burgers te vrijwaren. Hoewel er veel op het spel staat, wordt evenwel aan dit soort criminaliteit niet altijd voldoende prioriteit gegeven.
Milieucriminaliteit mag dan wel een van de EU-prioriteiten zijn in de door het Europees multidisciplinair platform tegen criminaliteitsdreiging (Empact)¹ gevoerde strijd tegen zware en georganiseerde criminaliteit, toch is de inzet bij alle belanghebbenden niet even groot als met betrekking tot andere prioritaire criminaliteitsgebieden.
2. Het ziet er niet naar uit dat de omvang van deze dreiging op middellange termijn zal slinken, zeker niet zolang criminelen toegang hebben tot de kwetsbare markt en hen kansen worden geboden om gemakkelijk geld te verdienen.
3. Gezien de aard van de bedreigingen moet milieucriminaliteit op alomvattende wijze worden aangepakt. Deze vorm van criminaliteit, met een grootschalig karakter, heeft momenteel ernstige gevolgen voor ecosystemen, de gezondheid en bestaansmiddelen van mensen, de veiligheid en de rechtsstaat. Milieudelicten veroorzaken ook omvangrijke economische schade, onder meer door de betrokken markt te verzwakken, want die wordt blootgesteld aan oneerlijke concurrentie met illegale exploitanten, met name bij afvalbeheer. De markt is op grote schaal ingepalmd door criminele netwerken en wordt vaak in verband gebracht met andere vormen van ernstige criminaliteit, corruptie, witwassen en terrorismefinanciering.

¹ Doc. 7101/23.

4. Onder delicten die gevolgen hebben voor het milieu vallen tal van vormen van wederrechtelijke gedragingen, zoals illegale handel in afval, hout, wilde dieren en planten (flora en fauna) en de producten daarvan, zoals bushmeat; illegale handel in mineralen en edelmetalen en illegale mijnbouw, alsook andere opkomende kwesties, zoals fraude bij de energietransitie en illegaal afvalbeheer; samen met andere inbreuken die gevolgen hebben voor het milieu, voor zover die worden gedefinieerd als een misdrijf, zoals vervuiling, onrechtmatig veroorzaakte grootschalige bosbranden, delicten die leiden tot uitputting van watervoorraden of delicten tegen beschermde mariene soorten².
5. De ultraperifere gebieden van de EU en de landen en gebieden overzee³, die worden gekenmerkt door een uitzonderlijke en bijzonder kwetsbare natuurlijke omgeving en die met allerlei bedreigingen worden geconfronteerd, moeten in gelijke mate worden beschermd als het continentale grondgebied van de EU.
6. Preventie en doeltreffende bestrijding van milieucriminaliteit kunnen de kosten drukken die gepaard gaan met het herstellen van milieuschade en het aanpakken van de gevolgen voor de menselijke gezondheid, bijvoorbeeld in het geval van illegaal gedumpte afvalstoffen, waarbij de kosten voor de lidstaten hoog oplopen.
7. De Raad heeft op 8 december 2016 conclusies over de bestrijding van milieucriminaliteit⁴ aangenomen.
8. In juli 2020 werd milieucriminaliteit in de door de Commissie gepresenteerde EU-strategie voor de veiligheidsunie aangemerkt als een illegale activiteit die steeds meer winsten genereert en wordt geëxploiteerd door criminele netwerken, hetgeen verdere maatregelen vereiste.

² Zoals die welke worden bedoeld in overweging 8 van Richtlijn (EU) 2024/1203 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht.

³ Aangeduid als ultraperifere gebieden zijn: Guadeloupe, Frans-Guyana, Réunion, Martinique, Mayotte en Saint-Martin (Frankrijk), de Azoren en Madeira (Portugal) en de Canarische Eilanden (Spanje). De status van land en gebied overzee heeft betrekking op 13 landen en gebieden die behoren tot drie lidstaten van de Unie: Denemarken, Frankrijk en Nederland.

⁴ Doc. 15412/16.

9. In april 2021 werd in de EU-strategie voor de aanpak van georganiseerde criminaliteit 2021-2025 gewezen op de schadelijke gevolgen van milieucriminaliteit voor de biodiversiteit, gezondheid en sociale cohesie binnen de EU en in derde landen; en werd ertoe opgeroepen de handhavingscapaciteit op nationaal en EU-niveau te versterken. Deze strategie is aangevuld met een uitgebreide reeks prioritaire maatregelen in het kader van het EU-stappenplan voor de bestrijding van drugshandel en georganiseerde criminaliteit voor de periode 2024-2025, gericht op vier prioritaire gebieden waar meer maatregelen nodig zijn: versterken van de veerkracht van logistieke hubs, ontmantelen van de structuren en hun bedrijfsmodellen door hun winsten in beslag te nemen en te confisqueren, uitvoeren van de administratieve aanpak voor preventie en internationale samenwerking.
10. In mei 2021 heeft de Raad conclusies aangenomen tot vaststelling van de EU-prioriteiten in het kader van Empact 2022-2025 voor de bestrijding van zware en georganiseerde criminaliteit⁵. Een van deze prioriteiten is criminele netwerken te ontwrichten die betrokken zijn bij milieucriminaliteit, in welke vorm dan ook, met in het bijzonder aandacht voor de illegale handel in afvalstoffen en wilde dieren en planten, en voor criminele netwerken en individuele criminele ondernemers die in staat zijn om, ter facilitering van hun criminele activiteiten, legale bedrijfsstructuren op hoog niveau te infiltreren of eigen bedrijven op te zetten.
11. Op 9 november 2022 heeft de Commissie het herziene actieplan van de EU tegen de illegale handel in wilde dieren en planten⁶ aangenomen, met daarin concrete maatregelen ter bestrijding van deze criminaliteit, waaronder preventie, beleids- en wetgevingsontwikkeling, handhaving en internationale samenwerking. Het is belangrijk dat dit plan doeltreffend wordt uitgevoerd.
12. De inspanningen om milieucriminaliteit aan te pakken moeten worden verbeterd, voortbouwend op de resultaten van de desbetreffende operationele actieplannen (OAP's) in het kader van Empact en in het licht van de resultaten van de 8e ronde van wederzijdse evaluaties inzake milieucriminaliteit.

⁵ Doc. 8665/21 en doc. 7101/23.

⁶ Doc. 14718/22.

13. De nieuwe richtlijn milieucriminaliteit⁷ is in mei 2024 in werking getreden en bevat een rigoureuze en gedetailleerde alomvattende aanpak van milieucriminaliteit. De richtlijn breidt de lijst van delicten uit die in het nationale recht als strafbaar feit moeten worden aangemerkt en bevat bepalingen over sancties tegen natuurlijke en rechtspersonen en over de versterking van de handhavingsketen, met inbegrip van samenwerkingsmechanismen binnen en tussen de lidstaten. Een nieuw Verdrag van de Raad van Europa inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht⁸ zal naar verwachting in het vierde kwartaal van 2024 worden afgerond en in het eerste kwartaal van 2025 voor ondertekening worden opengesteld.
14. De nieuwe verordening inzake de overbrenging van afvalstoffen⁹ bevat belangrijke nieuwe bepalingen inzake de handhaving ten aanzien van illegale overbrengingen van afvalstoffen, zoals inspecties, sancties en samenwerking.
15. Om ervoor te zorgen dat criminele netwerken achter milieudelicten in de praktijk ter verantwoording worden geroepen, is het van belang de rechtshandhaving en de justitiële samenwerking tussen de lidstaten en daarbuiten te blijven versterken.

⁷ Richtlijn (EU) 2024/1203 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht en tot vervanging van Richtlijn 2008/99/EG en Richtlijn 2009/123/EG, PB L, 2024/1203 van 30.4.2024 (de “richtlijn milieucriminaliteit”).

⁸ Een verdrag van de Raad van Europa dat in de plaats treedt van het Verdrag inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht uit 1998 (ETS nr. 172 van 9.11.1998).

⁹ Verordening (EU) 2024/1157 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 betreffende de overbrenging van afvalstoffen, tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 1257/2013 en (EU) 2020/1056 en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1013/2006, PB L, 2024/1157 van 30.4.2024.

16. De transnationale dimensie van door criminele netwerken gepleegde milieucriminaliteit vereist een nauwere samenwerking tussen de EU-instellingen en de lidstaten, en met derde landen, internationale organisaties en andere overheids- en particuliere partners, rekening houdend met onder meer de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering¹⁰ van 2015 en de doelstellingen van het mondiale biodiversiteitskader van Kunming-Montreal¹¹ van 2022. De EU moet de bilaterale samenwerking met belangstellende derde landen versterken. De EU moet nauwere samenwerking bevorderen tussen internationale agentschappen en organen die zich bezighouden met milieucriminaliteit (bv. Interpol, UNODC, de Werelddouaneorganisatie¹², multilaterale milieuovereenkomsten zoals het Verdrag van Bazel). In november 2010 hebben de WDO, het secretariaat van de Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten (Cites), Interpol, het Bureau van de Verenigde Naties voor drugs- en misdaadbestrijding (UNODC) en de Wereldbank het Internationaal consortium ter bestrijding van criminaliteit in verband met wilde dieren en planten opgericht om meer steun te verlenen aan de nationale instanties voor de handhaving van wetgeving inzake wilde dieren en planten en aan regionale en subregionale netwerken die de illegale handel in wilde dieren en planten (d.w.z. fauna en flora) bestrijden. In maart 2024 riep de Raad in zijn conclusies over groene diplomatie¹³ op tot nauwere mondiale samenwerking om internationale milieucriminaliteit aan te pakken, en werd het belang onderstreept van de uitvoering van het herziene EU-actieplan tegen de illegale handel in wilde dieren en planten, meer bepaald het deel dat betrekking heeft op de versterking van het mondiale partnerschap tussen de landen van herkomst, bestemming en doorvoer.

¹⁰ Verenigde Naties, 2015, Klimaatovereenkomst van Parijs, beschikbaar op: https://unfccc.int/sites/default/files/english_paris_agreement.pdf.

¹¹ Verenigde Naties, 2022, Besluit aangenomen door de Conferentie van de Partijen bij het Verdrag inzake biologische diversiteit (mondiaal biodiversiteitskader van Kunming-Montreal), beschikbaar op: <https://www.cbd.int/doc/decisions/cop-15/cop-15-dec-04-en.pdf>.

¹² Twee belangrijke internationale rechtshandavingsoperaties in het kader van de Werelddouaneorganisatie (WDO) zijn operatie Thunder (bestrijding van criminaliteit met betrekking tot bossen en wilde dieren en planten) en operatie Demeter (bestrijding van de illegale handel in afval en ozonafbrekende stoffen). Daarbij zijn overal ter wereld douane-, politie- en grenscontrolefunctionarissen betrokken, alsook functionarissen die belast zijn met de bescherming van het milieu, wilde dieren en planten en bossen. Dankzij deze wereldwijde aanpak zijn deze operaties elk jaar een succes wat betreft het aantal gemelde gevallen.

¹³ Doc. 7865/24.

17. Op 21 november 2023 zijn conclusies over de betrekkingen van de EU met Latijns-Amerika en het Caribisch Gebied (LAC)¹⁴ aangenomen, waarin de Raad ertoe oproept prioriteit te geven aan nauwere samenwerking tussen de EU en LAC op het gebied van justitie en veiligheid op alle niveaus, teneinde de veelsoortige en steeds grotere uitdagingen aan te pakken die grensoverschrijdende georganiseerde criminaliteit met zich meebrengt, met alle negatieve gevolgen van dien aan beide zijden van de Atlantische Oceaan. Het gaat hierbij onder meer om milieucriminaliteit.
18. Er is ook ruimte voor doeltreffender overleg met - en een actievere bijdrage aan - Interpol en met de actieve werkgroepen van het milieunalevings- en handhavingscomité van Interpol, waarvan er zich één specifiek bezighoudt met schade aan het natuurlijke milieu en wilde dieren en planten, bosbouwcriminaliteit en milieuverontreiniging, alsook voor overleg met het milieuprogramma van de WDO.
19. Verschillende internationale, Europese en regionale netwerken¹⁵ hebben in verband met de bestrijding van milieucriminaliteit werkzaamheden verricht met strategische of operationele doelstellingen, waaronder het Europees netwerk voor de bestrijding van milieucriminaliteit (EnviCrimeNet), het Europees netwerk van openbaar aanklagers voor het milieu (ENPE), het netwerk van de Europese Unie voor de implementatie en handhaving van de milieuwetgeving (Impel) en het Forum van de Europese Unie van milieurechters (Eufje). Deze netwerken spelen een cruciale rol bij de uitwisseling van goede praktijken en de ontwikkeling van innovatieve instrumenten om grensoverschrijdende milieucriminaliteit aan te pakken. De sectorspecifieke vaardigheden van deze netwerken moeten optimaal worden benut om een operationele en strategische respons op milieucriminaliteit uit te werken.

¹⁴ Doc. 15737/23.

¹⁵ Deze netwerken omvatten het Team Europa-initiatief inzake de instandhouding van vijf grote bossen van Meso-Amerika, het netwerk van openbaar aanklagers inzake milieucriminaliteit in het Oostzeegebied (Enpro) en het Jaguar-netwerk, dat ook relevant is als platform voor politiesamenwerking tussen landen in Latijns-Amerika en lidstaten van de EU.

20. De bestrijding van milieucriminaliteit vereist nauwe nationale en internationale samenwerking tussen tal van actoren: gerechtelijke autoriteiten, bestuursorganen, rechtshandavingsinstanties, douaneautoriteiten, ngo's en particuliere partners met een maatschappelijke controlefunctie wat betreft zowel strategische planning als operationele actie. Ook moeten er synergieën worden ontwikkeld met de betrokken milieuverenigingen, want zij vormen vaak de voorhoede wanneer het gaat om milieuschade, en met het maatschappelijk middenveld. Het grote publiek moet bewuster worden gemaakt van zijn rol en potentieel in de strijd tegen milieucriminaliteit en moet worden aangemoedigd om aanwijzingen van dergelijke criminaliteit te melden bij de bevoegde autoriteiten.
21. Een doeltreffender rechtshandhavend optreden op dit gebied, waar nodig ondersteund met geheime operaties en onderzoeksinstrumenten, is nuttig voor een doeltreffende aanpak van criminele netwerken en voor gerichte onderzoeken, opsporing, snelle uitwisseling van informatie en intensieve operationele samenwerking, gezien de noodzaak het geldspoor te volgen en de uitdagingen in verband met het misbruik door criminelen van de onlineruimte.
22. Om deze bedreiging succesvol te kunnen aanpakken, is er ook behoefte aan een duidelijk inzicht in en een duidelijke inventarisatie van de dreiging, want die vormen essentiële uitgangspunten voor de vaststelling van strategische prioriteiten, en aan actuele, specifieke kennis bij de betrokken actoren, met name met betrekking tot de sectorale regels die het regelgevingskader vormen. Daarom zijn goed opgeleide rechtshandavings- en gerechtelijke autoriteiten van het grootste belang om milieucriminaliteit succesvol te kunnen bestrijden.
23. De lidstaten worden aangemoedigd doeltreffende maatregelen te nemen en te voorzien in voldoende instrumenten en middelen, zoals de nodige personele middelen, laboratoriumcapaciteit, analysetechnologieën en onderzoeken bij het verlenen van vergunningen. Ook de EU-lidstaten moeten in dit verband samenwerken. Onderzoeken naar milieucriminaliteit vereisen soms diepgaand onderzoek waarbij wetenschappelijke methoden worden gebruikt of stoffen (bv. chemische stoffen of kleurvloeistoffen) worden bemonsterd en getest om bewijsmateriaal te verkrijgen tegen milieucriminelen; dit is een uiterst belangrijk en gespecialiseerd vakgebied. Voor deze bewijsgaring zijn wetenschappers en gespecialiseerde technische deskundigen nodig.

24. Er moet erkenning komen voor de initiatieven van de afgelopen jaren ter vergemakkelijking van de grensoverschrijdende samenwerking bij de bestrijding van milieucriminaliteit. Sinds milieucriminaliteit een Empact-prioriteit is geworden (2018-2021; 2022-2025), heeft Europol een analyseproject voor het aanpakken van milieucriminaliteit opgezet en heeft het de lidstaten ondersteund bij hun strafrechtelijke onderzoeken naar alle vormen van milieucriminaliteit. Ook is Europol medeverantwoordelijk voor de operationele actieplannen van Empact op dit gebied en stelt het verslagen op over milieucriminaliteit¹⁶.
25. Het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) speelt een actieve rol in de strijd tegen milieufraude en werkt nauw samen met de douaneautoriteiten om grensoverschrijdende onderzoeken te ondersteunen en deel te nemen aan gezamenlijke douaneoperaties op dit gebied of deze te coördineren.
26. Eurojust speelt ook een cruciale rol bij de bestrijding van milieucriminaliteit. Het beschikt over uitgebreide ervaring met de behandeling van zaken betreffende grensoverschrijdende milieucriminaliteit die ernaar worden verwezen, onder meer door coördinatievergaderingen en coördinatiecentra te faciliteren en gemeenschappelijke onderzoeksteams (GOT's) te ondersteunen. Eurojust stelt verslagen op over de behandelde zaken, zoals een verslag over zaken die verband houden met milieucriminaliteit, om belemmeringen op het gebied van gerechtelijke samenwerking onder de aandacht te brengen en beste praktijken uit te wisselen. In dat verslag wordt ook gewezen op het belang van coördinatiemechanismen op nationaal niveau, het te geringe aantal milieucriminaliteitszaken dat het voorwerp is van gerechtelijke coördinatie en samenwerking op Europees en internationaal niveau en de significantie van de moeilijkheden bij grensoverschrijdende gerechtelijke samenwerking die voortvloeien uit de verschillen in rechtsbegrippen en sancties met betrekking tot milieucriminaliteit in de nationale wetgeving.
27. De digitalisering van de communicatie op het gebied van gerechtelijke samenwerking kan er ook aanzienlijk toe bijdragen de grensoverschrijdende samenwerking ter ondersteuning van de bestrijding van milieucriminaliteit te vergemakkelijken.

¹⁶ Zoals het recente verslag over de belangrijkste bedreigingen en uitdagingen bij de bestrijding van milieucriminaliteit (9251/24).

28. De lidstaten hebben niet altijd toegang tot speciale onderzoeksmiddelen zoals heimelijke observaties en onderzoeksinstrumenten (menselijke inlichtingen) bij de bestrijding van ernstige of georganiseerde milieucriminaliteit. Meestal beschikken zij slechts over standaardonderzoeksmiddelen. Dit maakt de strijd tegen criminele netwerken minder doeltreffend en belemmert grensoverschrijdende samenwerking, bijvoorbeeld wanneer in een lidstaat gelaste observaties niet in een andere betrokken lidstaat kunnen worden voortgezet of aangevuld¹⁷.
29. Bijzondere aandacht wordt besteed aan de processen achter de typische vormen van milieucriminaliteit in het bedrijfsleven, die kunnen worden voorkomen en beperkt met administratieve middelen ter bestrijding van de georganiseerde criminaliteit, met name de toepassing van klantenonderzoekssystemen en met uitzondering van de verhuur van gebouwen.
30. Niet alle rechters, openbaar aanklagers en rechercheurs beschikken mogelijk over de specialistische deskundigheid om doeltreffend onderzoek te kunnen voeren naar dergelijke criminaliteit.
31. De nadruk moet worden gelegd op het belang van adequate opleiding voor het verbeteren van de capaciteit om milieucriminaliteit en aanverwante delicten te voorkomen, op te sporen, te onderzoeken en te vervolgen, en op de prioriteit van investeringen in de ontwikkeling van een opleidingsportefeuille over milieucriminaliteit en het witwassen van de illegale winsten daarvan om de vaardigheden en kennis te ontwikkelen die de Europese rechtshandavingsgemeenschap, openbaar aanklagers en het rechtswezen nodig hebben.

¹⁷ Zie Aanbeveling (EU) 2022/915 van de Raad van 9 juni 2022 inzake operationele samenwerking op het gebied van rechtshandhaving.

De Raad verzoekt de lidstaten:

32. De nieuwe richtlijn milieucriminaliteit tijdig om te zetten in nationale wetgeving. Bij de omzetting van de richtlijn moet bijzondere aandacht worden besteed aan de formulering van de nieuwe strafbare feiten en maatregelen om het hoofd te bieden aan de rechtshandhavingsuitdagingen. Het is het overwegen waard vooraf beste praktijken en ervaringen uit te wisselen met het oog op een gelijkwaardig beschermingsniveau.
33. Ernaar te streven onverwijld nieuwe strategieën vast te stellen en doeltreffende nationale mechanismen voor coördinatie en gegevensuitwisseling op te zetten met voldoende capaciteiten, met name op het gebied van inlichtingenvergaring en statistiek. In dat verband wordt verzocht de capaciteitsopbouw en specialisatie van het relevante personeel van de bij die mechanismen betrokken instanties te faciliteren, onder meer door opleidingen over milieucriminaliteit op te nemen in de nationale leerplannen van de betrokken opleidingsinstellingen en scholen.
34. Vrijwillige specialisatie aan te moedigen en doeltreffend onderzoek naar strafbare feiten op dit gebied te vergemakkelijken, en te overwegen aangepaste procedures te ontwikkelen om ervoor te zorgen dat de rechtshandhavings- en justitiële autoriteiten tijdig beroep kunnen doen op die gespecialiseerde capaciteit. Bij het bevorderen van een dergelijke specialisatie, moeten de onafhankelijkheid en de autonomie van de rechterlijke macht en het openbaar ministerie worden geëerbiedigd.
35. Bij de vervolging van grensoverschrijdende milieucriminaliteit van georganiseerde aard te bevorderen dat ten volle gebruik wordt gemaakt van de capaciteiten van de door Eurojust gefaciliteerde gemeenschappelijke onderzoeksteams en van het Europees Justitieel Netwerk (EJN), en te zorgen voor de juridische en organisatorische omstandigheden voor een vlotte justitiële samenwerking. Tevens wordt verzocht de bijstand van Eurojust in te roepen om de grensoverschrijdende uitwisseling van informatie en samenwerking op justitieel niveau te vergemakkelijken en te versnellen, gemeenschappelijke onderzoeks- en vervolgingsstrategieën in gekoppelde of parallelle strafzaken te ontwikkelen, en de overdracht en uitvoering van Europese en internationale instrumenten voor justitiële samenwerking te vergemakkelijken. De lidstaten wordt met name verzocht te overwegen nationale knooppunten en gespecialiseerde rechtshandhavings- en vervolgingseenheden op te richten, alsook gerichte opleidingen binnen de rechterlijke macht aan te moedigen voor degenen die zich vaak met dergelijke zaken bezighouden.

36. De ontwikkeling en het gebruik van digitale en innovatieve instrumenten te stimuleren teneinde de onderzoeksdiensten in staat te stellen snel en doeltreffend te functioneren¹⁸.
37. De mogelijkheden die worden geboden door de beschikbare fondsen van de Unie, waaronder het Fonds voor interne veiligheid, te benutten.
38. Met name in het kader van Empact waar nodig met andere lidstaten en met niet-EU-partners in dialoog te treden en samen te werken op het gebied van internationale rechtshandhaving met een werkelijk operationeel karakter en bij het uitvoeren van rechtshandavingsoperaties tegen grensoverschrijdende vormen van criminaliteit, de bestaande instrumenten voor operationele samenwerking op het gebied van rechtshandhaving zo breed mogelijk in te zetten, en alle nodige operationele acties in het desbetreffende operationele actieplan voor te stellen en te leiden. Deze regelingen bieden ook de nodige stimulans voor het opvoeren van de strijd tegen milieucriminaliteit, die voor sommige politiediensten nog steeds niet de hoogste prioriteit is.
39. Bij de bestrijding van grensoverschrijdende milieucriminaliteit doeltreffende samenwerking tussen douaneautoriteiten – die een cruciale rol spelen bij het opsporen van vrachtverkeer dat in overtreding is van de milieuregels – en milieuautoriteiten te bevorderen om vermoedelijke illegale activiteiten op het spoor te komen, stromen te onderzoeken en strategieën voor de omzeiling van regels/controles te bestrijden. Daarnaast wordt verzocht informatie uit te wisselen tussen de lidstaten en met andere autoriteiten (via EU-CSW-CERTEX of CENcomm, naargelang het geval) en de Commissie (met TAXUD en OLAF via het douanerisicobeheersysteem (CRMS) en het antifraude-informatiesysteem (AFIS)).

¹⁸ In dit verband worden de autoriteiten van de lidstaten aangemoedigd nota te nemen van de lopende, door de EU in het kader van Horizon Europa gefinancierde onderzoeksprojecten PERIVALLON en EMERITUS, waarbij instrumenten worden ontwikkeld om een beter, alomvattend inlichtingenbeeld van georganiseerde milieucriminaliteit te vormen, alsook opsporingstechnologieën worden ontworpen op basis van geospatiale inlichtingen, teledetectie, onlinemonitoring, analyse, risicobeoordeling en voorspellende analyse-technologieën, een en ander ter ondersteuning van de onderzoekscapaciteiten voor de bestrijding van milieucriminaliteit. Bovendien worden aanvullende opleidingsprogramma's ontwikkeld ten behoeve van milieuhandhavingsautoriteiten.

40. Ervoor te zorgen dat het AFIS systematisch wordt gebruikt als het gaat om milieucriminaliteit die verband houdt met illegaal grensoverschrijdend vrachtverkeer, gezien de fundamentele rol van de douaneautoriteiten bij de bestrijding van dit fenomeen. Het AFIS is niet alleen het belangrijkste beveiligde communicatiekanaal voor douaneautoriteiten, het kan ook worden gebruikt door rechtshandavings- en administratieve autoriteiten in de lidstaten en zelfs in derde landen. Door te communiceren via het AFIS kan worden gezorgd voor coördinatie tussen alle betrokken autoriteiten, aangezien administratieve inspecties en beoordelingen vaak de eerste stap zijn om illegaal vrachtverkeer op te sporen.
41. Aan te bevelen dat rechtshandavingsautoriteiten, met inbegrip van douaneautoriteiten, die daar reeds toegang toe hebben, vaker gebruikmaken van bestaande beveiligde communicatiekanalen, met name de applicatie voor veilige informatie-uitwisseling (Siena) van Europol en, indien nodig, het mondiale beveiligde communicatiesysteem voor politiediensten van Interpol (I-24/7), teneinde te zorgen voor een snelle en alomvattende overdracht van operationele informatie over grensoverschrijdende gevallen van milieucriminaliteit. In dit verband wordt tevens verzocht om, overeenkomstig de Europol-verordening, Europol bij die uitwisselingen te betrekken zodat het agentschap zowel de nationale als de gezamenlijke onderzoeken beter kan ondersteunen door middel van betere analyses en informatievergelijking.
42. De bedreigingen in kaart te brengen en de prioriteit ervan te bepalen op basis van een geloofwaardig, alomvattend, actueel beeld van de situatie. Dit vraagt intensieve gegevensuitwisseling en passende analytische samenwerking tussen de lidstaten onderling en met Europol, OLAF en andere relevante instanties zoals Interpol, de WDO, de secretariaten van de Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dieren en plantensoorten (Cites) en het secretariaat van de verdragen van Basel, Rotterdam en Stockholm.
43. Voor de aanpak van de bedreiging in kwestie bijzondere nadruk te leggen op de mogelijke administratieve benaderingen van deze vorm van criminaliteit, met name om corruptie in verband met de dreiging te ontmoedigen.

44. Bij het onderzoeken en vervolgen van milieucriminaliteit, in overeenstemming met de aanbevelingen van de Financiële-actiegroep (FATF) en de bepalingen van de richtlijn betreffende ontneming en confiscatie van vermogensbestanddelen¹⁹, parallelle financiële en strafrechtelijke onderzoeken te openen om de “follow-the-money”-aanpak in de praktijk te brengen, in het bijzonder ter bestrijding van grensoverschrijdende milieucriminaliteit, met als doel de criminele netwerken achter individuele gevallen te ontwrichten en te ontmantelen. Dit omvat het systematisch openen van financiële onderzoeken en het gebruik van de toepasselijke instrumenten om de opbrengsten en eigendommen afkomstig van criminele activiteiten doeltreffend en snel op te sporen, te identificeren, te bevroren en te confisqueren. Daartoe moet de samenwerking tussen de financiële-inlichtingeneenheden en de gespecialiseerde rechtshandhavingsautoriteiten op nationaal niveau tot stand worden gebracht of worden versterkt via de uitwisseling van relevante financiële informatie en kennis en opleidingen over de verschillende typen illegale activiteiten in verband met milieumisdrijven en de daarmee gepaard gaande risico's, in overeenstemming met het EU-recht zoals de richtlijn betreffende ontneming en confiscatie van vermogensbestanddelen.
45. Overeenkomstig het nationale recht financiële onderzoeken te systematiseren om het circuit van illegale middelen in kaart te brengen, en te overwegen, indien mogelijk en passend, geconfisqueerde vermogensbestanddelen in te zetten voor het algemeen belang of sociale doeleinden, zoals instandhoudingsmaatregelen.
46. Specialisten op het gebied van digitaal onderzoek waar nodig te integreren in gespecialiseerde rechtshandhavingseenheden belast met de bestrijding van milieucriminaliteit.
47. Bij de ontwikkeling van nationale strategieën ook te voorzien in opleiding voor de daaropvolgende verspreiding van de strategie onder alle betrokken personeelsleden en autoriteiten. Het is ook belangrijk sterk de nadruk te leggen op preventie, ook bij lokale gemeenschappen en jongeren, om hen bewust te maken van de gevolgen van strafbare feiten.

¹⁹ Richtlijn (EU) 2024/1260 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende ontneming en confiscatie van vermogensbestanddelen (PB L, 2024/1260, 2.5.2024).

48. Inspanningen te leveren om, in samenwerking met de maatschappelijke en de particuliere sector, gerichte bewustmakingscampagnes op te zetten om het bewustzijn en de bereidwilligheid bij de burgers te bevorderen zodat zij melding maken van illegale activiteiten wanneer zij daarmee te maken hebben, en kinderen bij te brengen dat ze de veiligheid van hun omgeving moeten vooropstellen om deze te beschermen.
49. Waar de nationale structuren het toelaten rekening te houden met de bestaande beste praktijken, zoals die van het commando voor milieu en volksgezondheid (CESAN) van de Franse Gendarmerie nationale, het opleidingscentrum van de Carabinieri in Sabaudia (Italië), het nationale bureau voor milieu-inlichtingen van de natuurbeschermingsinstantie van de Spaanse Guardia Civil (SEPRONA), de natuur- en milieubeschermingsinstantie (SEPNA) van de Portugese Nationale Republikeinse Garde (GNR) en de doeltreffende operationele actieteam voor de opsporing van illegale afvaltransporten in Slovenië, die een multidisciplinaire aanpak hanteren, en er rekening mee te houden dat de lidstaten in alle relevante organisaties voldoende capaciteiten moeten hebben.
50. Rekening te houden met de gerelateerde activiteiten van het Europees netwerk van technologische diensten voor wetshandhaving (Enlets) op het gebied van groen beleid.
51. In voorkomend geval breed te communiceren over succesvolle gevallen van preventie en vervolging van milieucriminaliteit om het bereik van individuele acties te vergroten.
52. Op gecoördineerde wijze de ontwikkeling van instrumenten aan te moedigen om afvalcontrole – zowel in de landen van oorsprong als in de landen van bestemming – te bevorderen, snel en doeltreffend te beschikken over de nodige informatie en die, indien nodig, te vergelijken met de gegevens om, in bepaalde gevallen, het erg gevaarlijke vervoer of dito opslag van afval te voorkomen, en te bepalen of het vervoer en de opslag in kwestie rechtmatig zijn.

De Raad verzoekt de Europese Commissie:

53. Er nauwlettend op toe te zien op dat de nieuwe richtlijn milieucriminaliteit doeltreffend wordt uitgevoerd en de belanghebbenden te ondersteunen bij de uitvoering ervan.
54. Te onderzoeken hoe de lidstaten in staat kunnen worden gesteld binnen de beschikbare fondsen en met de steun van de betrokken instanties de ontwikkeling van nationale strategieën voor de bestrijding van milieucriminaliteit te ondersteunen.
55. De belangrijkste actoren van de desbetreffende operationele actieplannen van Empact bij het ontwerp en de uitvoering van projecten te betrekken om dubbel werk of overlappingsen te voorkomen.
56. Beste praktijken inzake nationale coördinatie te bevorderen en het gebruik van de bestaande Interpol-platformen, de vier netwerken (Impel, ENPE, Eufje, EnviCrimeNet) en met name het Europol-platform voor deskundigen en Eurojust op vervolgingsniveau te stimuleren met het oog op een betere uitwisseling van die beste praktijken.
57. Verder en intensiever samen te werken met de bestaande netwerken voor beroepsbeoefenaars op het gebied van milieuhandhaving, zoals Impel (inspecteurs), ENPE (openbare aanklagers), Eufje (rechters), en EnviCrimeNet (politie en andere handhavingsfunctionarissen), en ruchtbaarheid te geven aan de resultaten van hun werkzaamheden.

De Raad verzoekt Europol:

58. De rechtshandhavingsinstanties van de EU te blijven ondersteunen bij hun strafrechtelijke onderzoeken naar alle verschijnselen van milieucriminaliteit, met bijzondere aandacht voor nieuwe uitdagingen in verband met illegale afvalhandel, illegale handel in gefluoreerde gassen en andere ozonafbrekende stoffen, fraude in milieurelevante sectoren, illegale houtkap, illegale handel in hout en in wilde dieren en planten, en strafbare feiten tegen beschermde mariene soorten, waarbij ook aandacht wordt besteed aan de gevolgen voor de volksgezondheid.
59. De lidstaten te blijven aanmoedigen om informatie over relevante grensoverschrijdende zaken uit te wisselen en in voorkomend geval actief samen te werken met Europol.
60. Zijn banden met de actieve werkgroepen en de taskforce van het Comité milieucriminaliteit van Interpol te versterken, met name op het gebied van de bestrijding van illegale in- en uitvoer van afval, illegale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten, en de vervalsing van documenten die worden gebruikt bij de legale handel in de betrokken goederen, alsook wat betreft de werkzaamheden van de WDO.
61. Mogelijke oplossingen op EU-niveau te onderzoeken om daaraan gerelateerde documentfraude terug te dringen door uitgebreider deel te nemen aan de desbetreffende gemeenschappelijke horizontale strategische doelstelling van Empact.

De Raad verzoekt Eurojust:

62. De lidstaten te blijven aanmoedigen en ondersteunen om op dit gebied gemeenschappelijke onderzoeksteams op te richten.
63. De justitiële samenwerking tussen de lidstaten te faciliteren met het oog op een betere uitvoering van het juridisch kader voor de bestrijding van milieucriminaliteit.
64. Samen te werken met het Europees Netwerk voor justitiële opleiding (ENJO) om ervoor te zorgen dat de nieuwe richtsnoeren, de beste praktijken en de aanbevelingen, die voortvloeien uit door Eurojust behandelde zaken en de uitgebreide achtergrondwetgeving, zo spoedig mogelijk beschikbaar zijn voor openbare aanklagers en rechters, zodat zij paraat zijn om de rechtsgang met betrekking tot de bestrijding van milieucriminaliteit doeltreffend te doen verlopen.

De Raad verzoekt EnviCrimeNet:

65. De deskundigen van de lidstaten te blijven ondersteunen door beste praktijken uit te wisselen en de samenwerking tussen de lidstaten te faciliteren.
66. Projecten, EU-initiatieven en onderzoek op het gebied van de bestrijding van milieu-criminaliteit op te volgen in coördinatie met activiteiten die zijn ontwikkeld in het kader van de operationele actieplannen van Empact.
67. Meer de nadruk te leggen op de rol van online-activiteiten en op de aspecten in verband met financiële onderzoeken.
68. Landen te ondersteunen bij het opstellen of herzien van hun nationale milieustrategie.

De Raad verzoekt Cepol:

69. De rechtshandavingsgemeenschap van de EU te blijven ondersteunen en de lidstaten meer opleidingscapaciteit te bieden met betrekking tot de preventie van en het onderzoek naar milieucriminaliteit, voortbouwend op de tijdens de EU-evaluatie van de behoefte aan strategische opleidingen (EU-STNA 2022-2025) vastgestelde strategische opleidingsprioriteiten, in overeenstemming met prioriteiten die zijn vastgesteld in het kader van de Europese Green Deal en door het netwerk van agentschappen op het gebied van Justitie en Binnenlandse Zaken, alsook op de resultaten van de evaluatie van de behoefte aan strategische opleidingen (OTNA) inzake milieucriminaliteit.

De Raad verzoekt het Jaguar-netwerk:

70. Ervoor te zorgen dat meer informatie wordt uitgewisseld tussen Latijns-Amerika, het Caribisch gebied en de Europese Unie door derde landen van deze regio's aan te moedigen hun samenwerking met Europol te intensiveren, de bevoegde autoriteiten van deze regio's aan te moedigen regelmatig en actief samen te werken op basis van geplande gecoördineerde operaties, meer en breder opgezette operaties uit te voeren, en ervaringen na incidenten en geleerde lessen uit te wisselen.
71. De Raad te ondersteunen bij het verwezenlijken van zijn op 21 november 2023 aangenomen conclusies over de betrekkingen van de EU met Latijns-Amerika en het Caribisch Gebied op het gebied van de bestrijding van milieucriminaliteit.